

CONTENTS

Marcin Wołoszyn

From Cherven' Towns to the Curzon Line – an introduction 13

I.1. CHERVEN' TOWNS AND THE POLISH-RUTHENIAN BORDERLAND IN THE MIDDLE AGES. AN ANALYSIS OF WRITTEN AND CARTOGRAPHIC SOURCES

Adrian Jusupović

„Червень и ины грады” or „гроды Червеньскыя”?

History of the domain of Cherven' in the written record (10th-13th century) 31

Andrzej Janeczek

The territorial organization in Western Rus' between High and Late Middle Ages 107

I.2. CHERVEN' TOWNS AND THE POLISH-RUTHENIAN BORDERLAND IN THE MIDDLE AGES AND IN MODERN TIMES. TOPONYMY AND ETHNOLOGY

Christian Zschieschang

Das früh- und hochmittelalterliche Siedlungsumfeld von Trepcza, Czermino und Gródek
im Lichte der Toponomastik. Eine methodische und areale Standortbestimmung 161

Roman Chmelyk, Lech Mróz

New borders in the land of Cherven'. An anthropological study of a borderland 229

I.3. CHERVEN' TOWNS AND THE POLISH-RUTHENIAN BORDERLAND IN THE EYES OF ART HISTORIANS AND ARCHAEOLOGISTS BETWEEN THE 18TH AND 21ST CENTURY. THE HISTORY OF STUDIES

Mirosław P. Kruk

The contribution of Polish art historians to studies on Byzantium, Kievan Rus'
and the Polish-Ruthenian borderland 281

Aleksandr Musin, Marcin Wołoszyn

The birth of a myth. The first identification of Cherven' and descriptions of the hillfort at Czermino
and its hinterland in 19th-century accounts 401

Marcin Wołoszyn

The Polish-Ruthenian borderland, including the Cherven' Towns in the research of Polish, Ukrainian,
Russian, and German archaeologists and historians in the 20th and the 21st century. Selected issues 443

I.4. RECOLLECTIONS OF PARTICIPANTS IN THE EXCAVATION WORK CARRIED OUT ON THE TERRITORY OF THE CHERVEN' TOWNS (1952-1955)

Andrzej Abramowicz

Die Červenischen Burgen 1952-1955.

Erinnerungen eines Forschungsteilnehmers 537

Jerzy Gąssowski

Die Červenischen Burgen 1952-1955.

Erinnerungen eines Forschungsteilnehmers 565

Jerzy Okulicz-Kozaryn, Marcin Wołoszyn

Archaeological research on Cherven' Towns (1952-1955).

An interview with Professor Dr Jerzy Okulicz-Kozaryn 575

Konrad Jażdżewski

Cherven' Towns (1952-1955).

The recollections of a research participant 601

I.5. INDEXES (CONCORDANCES) AND THE LIST OF INSTITUTIONS THAT PERMITTED TO PUBLISH COPYRIGHTED GRAPHIC MATERIALS

Barbara Chudzińska, Iwona Florkiewicz, Andrzej Janeczek, Adrian Jusupović,

Mirosław P. Kruk, Aleksandr Musin, Magdalena Rzucek

Index (concordance) of personal names 609

Barbara Chudzińska, Iwona Florkiewicz, Andrzej Janeczek,

Katarzyna Kuźniarska, Aleksandr Musin

Index (concordance) of geographic and historical names 657

Marcin Wołoszyn

The list of institutions that permitted to publish copyrighted graphic materials 717

SPIS TREŚCI

Marcin Wołoszyn

Od Grodów Czerwieńskich do linii Curzona – wprowadzenie 21

I.1. GRODY CZERWIEŃSKIE, POGRANICZE POLSKO-RUSKIE W WIEKACH ŚREDNICH. ANALIZA ŹRÓDEŁ PISANYCH I KARTOGRAFICZNYCH

Adrian Jusupović

„Червень и ины грады” czy też „гроды Червеньскыя”?

Dzieje ziemi czerwieńskiej w źródłach pisanych X-XIII wieku 59

Andrzej Janeczek

Organizacja terytorialna zachodnich ziem Rusi pomiędzy pełnym i późnym średniowieczem 125

I.2. GRODY CZERWIEŃSKIE, POGRANICZE POLSKO-RUSKIE W WIEKACH ŚREDNICH I WSPÓŁCZEŚNIE. TOPONOMASTYKA I ETNOLOGIA

Christian Zschieschang

Osadnictwo wokół Trepczy, Czerмна i Gródka we wczesnym średniowieczu okiem językoznawcy.

Uwagi metodyczne i analiza przestrzenna 185

Roman Czmelyk, Lech Mróz

Nowe granice na dawnej ziemi czerwieńskiej. Antropologiczne badania pogranicza 247

I.3. GRODY CZERWIEŃSKIE, POGRANICZE POLSKO-RUSKIE W UJĘCIU HISTORYKÓW SZTUKI I ARCHEOLOGÓW W XVIII-XXI WIEKU. DZIEJE BADAŃ

Mirosław P. Kruk

Wkład polskich historyków sztuki w badania nad Bizancjum, Rusią Kijowską

i pograniczem polsko-ruskim 303

Aleksandr Musin, Marcin Wołoszyn

Narodziny mitu. Pierwsza identyfikacja grodu Czerwień, opis grodziska w Czermnie

i jego zaplecza w relacjach z XIX wieku 415

Marcin Wołoszyn

Pogranicze polsko-ruskie, w tym Grody Czerwieńskie w badaniach polskich, ukraińskich,

rosyjskich i niemieckich archeologów i historyków w XX-XXI wieku. Wybrane problemy 467

I.4. WSPOMNIENIA UCZESTNIKÓW PRAC WYKOPALISKOWYCH NA TERENIE GRODÓW CZERWIEŃSKICH (1952-1955)

Andrzej Abramowicz

Grody Czerwieńskie (1952-1955).

Wspomnienia uczestnika badań 547

Jerzy Gąssowski

Grody Czerwieńskie (1952-1955).

Wspomnienia uczestnika badań 569

Jerzy Okulicz-Kozaryn, Marcin Wołoszyn

Badania archeologiczne Grodów Czerwieńskich w latach 1952-1955.

Rozmowa z profesorem dr. hab. Jerzym Okuliczem-Kozarynem 587

Konrad Jażdżewski

Grody Czerwieńskie (1952-1955).

Wspomnienia uczestnika badań 603

I.5. INDEKSY (KONKORDANCJE) ORAZ LISTA INSTYTUCJI, KTÓRE ZGODZIŁY SIĘ NA PUBLIKACJĘ RYCIN ORAZ ZDJĘĆ CHRONIONYCH PRAWEM AUTORSKIM

Barbara Chudzińska, Iwona Florkiewicz, Andrzej Janeczek, Adrian Jusupović,

Mirosław P. Kruk, Aleksandr Musin, Magdalena Rzucek

Indeks (konkordancja) nazw osobowych 609

Barbara Chudzińska, Iwona Florkiewicz, Andrzej Janeczek,

Katarzyna Kuźniarska, Aleksandr Musin

Indeks (konkordancja) nazw geograficznych i historycznych 657

Marcin Wołoszyn

Lista instytucji, które zgodziły się na publikację rycin oraz zdjęć

chronionych prawem autorskim 719

CONTENTS

Marcin Wołoszyn

Cherven' Towns – the history of the research. A short introduction to a very long paper 11

II.1. CHERVEN' TOWNS AND THE POLISH-RUTHENIAN BORDERLAND IN THE EYES OF HISTORIANS BETWEEN THE 18TH AND THE 21ST CENTURY. THE HISTORY OF STUDIES

Katarzyna Blachowska

Cherven' Towns: “the golden apple” in archaeology – “the Gordian knot” in historiography.

The history of the region until 1340, as presented by Polish, Russian

and Ukrainian historians in the 18th-20th century 33

II.2. INDEXES (CONCORDANCES) AND THE LIST OF INSTITUTIONS THAT PERMITTED TO PUBLISH COPYRIGHTED GRAPHIC MATERIALS

Katarzyna Blachowska, Barbara Chudzińska, Iwona Florkiewicz, Aleksandr Musin

Index (concordance) of personal names 597

Katarzyna Blachowska, Barbara Chudzińska, Tomasz Dzieńkowski, Iwona Florkiewicz,

Katarzyna Kuźniarska, Aleksandr Musin

Index (concordance) of geographical and historical names 651

Marcin Wołoszyn

The list of institutions that permitted to publish copyrighted graphic materials 693

SPIS TREŚCI

Marcin Wołoszyn

Grody Czerwieńskie – historia badań. Krótki wstęp do naprawdę długiego artykułu	14
---	----

II.1. GRODY CZERWIEŃSKIE, POGRANICZE POLSKO-RUSKIE W UJĘCIU HISTORYKÓW W XVIII-XXI WIEKU. DZIEJE BADAŃ

Katarzyna Błachowska

Grody Czerwieńskie: „złote jabłko” archeologii – „węzeł gordyjski” historiografii. Dzieje regionu do roku 1340 w ujęciu historyków polskich, rosyjskich i ukraińskich XVIII-XX wieku	277
--	-----

II.2. INDEKSY (KONKORDANCJE) ORAZ LISTA INSTYTUCJI, KTÓRE WYRAZIŁY ZGODĘ NA PUBLIKACJĘ RYCIN ORAZ ZDJĘĆ CHRONIONYCH PRAWEM AUTORSKIM

Katarzyna Błachowska, Barbara Chudzińska, Iwona Florkiewicz, Aleksandr Musin

Indeks (konkordancja) nazw osobowych	597
--	-----

Katarzyna Błachowska, Barbara Chudzińska, Tomasz Dzieńkowski, Iwona Florkiewicz, Katarzyna Kuźniarska, Aleksandr Musin

Indeks (konkordancja) nazw geograficznych i historycznych	651
---	-----

Marcin Wołoszyn

Lista instytucji, które wyraziły zgodę na publikację rycin oraz zdjęć chronionych prawem autorskim	695
---	-----